

CANTAR EN EL COR DE LA UNIVERSITAT

Joan de la Creu Godoy i Tomàs
Universitat de Girona
joan.godoy@udg.edu

Resum

L'objectiu d'aquesta comunicació és donar a conèixer un instrument comú que la universitat posa a disposició de la comunitat educativa per poder formar part de la vida cultural i participativa d'aquesta a través de la veu, la música, els concerts, els intercanvis i totes les activitats que se'n desprenen.

També explicar com aquesta eina coral ha transformat certes pràctiques i certes relacions entre el professorat, PAS, estudiants i post graduats.

Per finalitzar, exposar el fet de que com activitat complementaria pot esdevenir i ha esdevingut una porta oberta, una targeta de visita, una referència puntual de la universitat al seu entorn més immediat (Girona ciutat i comarques) i al seu entorn més llunyà (altres universitats catalanes, espanyoles, d'Europa i d'arreu del món).

En aquesta comunicació s'exposaran els resultats d'una recerca descriptiva amb l'objectiu bàsic de *conèixer, recollir, quantificar i analitzar* tota una sèrie de dades a l'entorn de les corals universitàries de la Xarxa Lluís Vives per poder *descriure, reflexionar, elaborar conclusions* i, si cal, *prendre decisions i corregir estratègies* vers posteriors accions a planificar.

Nota: en el moment de tancar la comunicació no s'ha rebut cap qüestionari enviat a les universitats de la Xarxa. Per tant no hi figura l'estudi descriptiu que espero poder presentar en directe en el congrés.

Qui és i què és El Cor de la Universitat de Girona

El Cor de la Universitat de Girona va ser fundat l'any 1998. Les seves passes, però, havien començat un any abans, quan el rector Nadal va demanar als estudis de Mestre de la Facultat d'Educació que formessin un grup coral per participar i intervenir en els actes protocol·laris i institucionals de la universitat.

En aquells moments, la cap d'àrea dels estudis d'Educació Musical era la professora Rita Ferrer, la qual va acomplir l'encàrrec. Així, aquesta coral ja va cantar el setembre del 1997 en la inauguració del curs acadèmic. Aquest fet va fer considerar al rectorat la necessitat de tenir un Cor estable que dinamitzés la vida musical de la Universitat obert a tota la comunitat educativa tant estudiants com professors i personal d'administració i serveis. El febrer de 1998 es va instituir oficialment el Cor de l'Universitat de Girona i es va encarregar la direcció al professor de l'àrea de música, Joan de la Creu Godoy. Un cop fetes les sessions informatives i les proves de veus, el març es van començar els primers assaigs.

El mes d'abril, un petit grup de cantaires va representar el Cor de la UdG al concert del 750è aniversari de la Universitat de Lleida, amb la interpretació de *Carmina Burana*. El setembre d'aquell any, el Cor es va estrenar en la inauguració del curs acadèmic, on va cantar el *Magnificat* de Buxtehude, amb el Conjunt Orquestral de Girona, actual Orquestra de Girona, que ens ha acompanyat també en la celebració dels deu anys amb un altre *Magnificat*, en aquest cas d'Antonio Vivaldi.

En aquesta curta però intensa vida, el Cor de la UdG ha intentat en tot moment ser una oferta cultural i artística útil per a la comunitat universitària. Estudiants, PAS i Professors, així com també exestudiants, tenen la possibilitat de participar en una activitat musical que dia a dia va prenent més força i nivell.

Actualment, està format per una seixantena de cantaires que fan assaigs setmanals en els quals treballa el repertori escollit i la tècnica vocal.

El Cor participa en actes de la Universitat i de la ciutat de Girona. Una mostra d'aquestes actuacions són els concerts d'inauguració del curs acadèmic, actes protocol·laris, intercanvi amb altres cors universitaris, el tradicional concert de Nadal, el concert de la "Mostra de Flors Ciutat de Girona" i la participació en el "Festival de Músiques Religioses i del Món" de Girona. En aquest festival ha cantat, juntament amb altres corals gironines, les obres *Sant Nicolau*, de Benjamín Britten; *Carmina Burana*, de Carl Orff; i el *Sacred Concert*, de Duke Ellington. Enguany, hi cantarà el *Réquiem Alemany*, de Johannes Brahms i l'oratori el *Messies* de G.F. Haendel.

També ha fet concerts i intercanvis amb els cors de la Universitat Rovira i Virgili, Universitat Ramon Llull, Universitat de Vigo, amb la Coral de la Universitat de Pisa (Itàlia), i ha estat convidat a participar en el festival MusicAteneo, organitzat pel Collegium Musicum Almae Matris de la Universitat de Bolonya (Itàlia).

El mes de juliol del present any 2008 el Cor cantarà al Palau de la Música de Barcelona en la clausura del programa MusikArts amb l'orquestra simfònica del Vallès.

El maig de 2003 va enregistrar el seu primer CD, interpretat íntegrament pel Cor de la Universitat de Girona, en el qual també s'inclouen tres cançons que el Cor de la UdG va enregistrar en un CD recopilatori de les "Corals Universitàries de Catalunya", de l'any 1999. En el concert del desè aniversari del 20 d'abril de 2008 s'enregistrà en directe un CD i un DVD per fer-ne una posterior edició.

Si definim "Cor" com a conjunt de persones que canten plegades, en el nostre cas aquestes persones la formen majoritàriament els estudiants que a canvi de la seva participació obtenen uns crèdits de lliure elecció que poden imputar al seu expedient acadèmic i que en cap cas s'equipara amb les hores de dedicació que els cantaires tenen per a complir tots els compromisos, això vol dir que la participació té un gran component vocacional i així ha de ser. Però el que fa que aquesta activitat sigui realment especial és que també està oberta al personal acadèmic i personal d'administració i serveis. Uns i altres, cantant de costat, van construint assaig darrera assaig una mateixa finalitat: fer que allò escrit en la partitura prengui vida i aconsegueixi les finalitats musicals i estètiques desitjades i compartir un espai en paral·lel al merament acadèmic i de servei confluint per uns moments voluntats i necessitats.

En aquest període de deu anys de funcionament del Cor hi ha hagut un fet no pretès ni buscat i que ha esdevingut d'una forma natural: la participació en aquesta activitat de post graduats. Això ha permès al Cor trobar un major grau d'estabilitat i equilibri ja que s'ha enfortit i allargat el grau de permanència en l'activitat amb l'evident millora qualitativa. Això també es pot analitzar en clau de símptoma de bona salut de l'activitat ja que testimonia la voluntat de continuar participant sense cap més gratificació que la de formar part d'un grup estable i mantenir un cordó umbilical social i cultural amb la institució que l'ha format acadèmicament.

Aquesta realitat sintonitza plenament amb el fet que el Consell Social de la Universitat de Girona ha impulsat fa un temps la creació de l'associació d'exestudiants PostScriptum amb l'ànim de fomentar la vinculació dels post graduats de la Universitat de Girona i enfortir-ne la relació mútua.

En les jornades de portes obertes pels pares i estudiants, en els actes d'investidura del doctors Honoris Causa, la inauguració de curs acadèmic, etc., sentim que el cor batega amb força i el seu ritme pretén donar rellevància a uns actes protocol·laris i ajudar a encomanar sinèrgies que subratllin un model d'universitat que tots perseguim: viu, actiu i participatiu.

El Cor i el nou Espai Europeu d'Educació Superior

Les relacions que, a través d'aquesta activitat, es posen en marxa coincideixen amb moltes de les competències que el nou Espai Europeu d'Educació Superior proposa i que sens dubte les ajuden a mobilitzar en algun dels seus estadis.

Perrenoud (2004) defineix la competència com el conjunt de coneixements, destreses i actituds que ha de ser capaç de mobilitzar una persona, de forma integrada, per actuar eficaçment davant les demandes d'un determinat context.

Estic segur que cantar en un Cor universitari és un complement adequat, com pot ser-ho el participar en qualsevol altra activitat que promogui la universitat – teatre, castellers, cinema, fotografia, esports, etc.- perquè ajuda a integrar coneixements merament acadèmics i destinats a obtenir un rendiment i uns resultats de cares a la professionalització amb d'altres destreses i habilitats que de forma transversal integren molts elements i complementen per una banda la formació acadèmica però per una altra, i molt important, les relacions humanes i el sentit de pertinença amb la institució que l'acull en uns anys importantíssims de la seva vida.

Es reconeixerà que una persona actua amb competència si sap com preparar-se per realitzar una activitat, tenint en compte les diferents condicions i modalitats d'exercicis: el compromís que hom adquireix i la seva capacitat per modular la seva pròpia avaluació i la dels altres farà que aquesta persona maduri i integri aquesta experiència de forma paral·lela a la seva vida professional un cop ha deixat l'àmbit universitari. Això ha quedat plenament demostrat darrerament al demanar als antics cantaires la seva participació en el concert de celebració del desè aniversari. Aquests han confessat reiteradament la seva satisfacció per tornar-se a sentir, encara que per uns mesos, membres de la comunitat educativa que els va acollir. Això demostra que el sentit de pertinença del que parlàvem és manté malgrat els anys i és bo conrear-lo.

La universitat no està aïllada del context sociocultural i econòmic del seu entorn més proper sinó que té una dependència i unes obligacions per fer que aquest entorn singular millori aprofitant la transferència de coneixement que aquesta posa al seu abast. El Cor també té un paper, petit ja ho sé, però al cap i al fi un paper singular en les relacions exteriors de la universitat amb l'entorn sigui proper o llunyà i en l'apartat de concerts i intercanvis en parlarem més àmpliament.

No voldria fer una relació massa exhaustiva de les competències transversals de la UdG que el Cor, com activitat complementaria, ajuda a mobilitzar però només fa falta una breu lectura per copsar que el treballar en equip establint aquelles relacions que més poden ajudar a fer aflorar potencialitats de cooperació i mantenint-les de manera continuada, el seleccionar i utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació és adequades a cada

situació, el utilitzar la llengua anglesa, l'avaluar la pròpia activitat i el propi aprenentatge i elaborar estratègies per millorar-los i l'analitzar les característiques socioculturals del propi àmbit d'actuació professional i personal per tenir-les en compte de manera constructiva són ses dubte competències que el Cor com activitat pròpia, avalada i recolzada per la universitat ajuda a construir integrar i mobilitzar.

Director o Conductor

M'agrada com els països anglosaxons anomenen el director: *conductor*. Trobo més encertat aquest nom que el de director. Conductor – el que condueix-. Aquesta és la veritable tasca del que decideix posar-se a davant d'un grup coral o orquestral, és a dir portar pel millor camí i arribar en les millors condicions al destí, en aquest cas la música i les relacions humanes que la fan possible.

Energia, paciència, comunicador, ser destre en les relacions humanes, dominar les tècniques d'assaig, ser obert, receptiu i connectar amb els desitjos de la majoria, dominar un repertori eclèctic i la tècnica vocal, etc, etc, són, entre moltes altres, condicions indispensables que ha de tenir un director de cor universitari. Intentaré explicar algunes d'elles i el perquè.

Energia, perquè s'està tractant majoritàriament amb persones d'una franja d'edat d'entre 18 i 22 anys les quals demanen "marxa" com es diu col·loquialment. Demanen molt però també és veritat que donen amb la mateixa proporció o més del que demanen.

Paciència, ja que els cors universitaris per la pròpia idiosincràsia dels seus components estan sotmesos a molts canvis per les altes i baixes dels seus cantaires al començar i acabar els seus estudis. Això vol dir que cada començament de curs s'ha d'escoltar "la veu" de l'instrument vocal que tens al davant i adaptar el repertori que prèviament tens escollit i pensat a les possibilitats reals d'aquest nou cor

Destre en relacions humanes, perquè és un col·lectiu on s'hi barregen professors, estudiants, PAS i post graduats. Això implica utilitzar un llenguatge que arribi a tots per igual unificant criteris, desitjos i necessitats.

Dominar les tècniques d'assaig és totalment necessari ja que els assajos són un afegit a la vida acadèmica i professional dels seus components i es fa necessària la dinamització d'aquesta franja horària per treure'n el màxim aprofitament. Això va lligat inexorablement amb el tipus de repertori que pugui satisfer no només al que canta, sinó al que escolta i ser útil i adequat al tipus d'actes en la qual el cor ha de participar.

Per il·lustrar aquestes apreciacions així com reforçar la tria del subtítol, vull adjuntar un petit fragment d'un diari de camp que vaig escriure al acabar el concert del desè aniversari el 20 d'abril de 2008 on es reflecteix algunes de les sensacions que es té abans i després d'un concert important, en aquest cas el del desè aniversari a la sala simfònica e l'Auditori-Palau de Congressos de Girona

Fragment del diari de camp

.....Comencem l'assaig general i ho decidim passar tot. Proves de so. El piano cap aquí i cap allà. Els cantaries amunt i avall de les grades. Tot va trobant el seu lloc en aquest gran espai de la sala simfònica.

Però arribem al primer escull. Com a una premonició el títol ens ho deia tot: “Quando corpus morietur”. Vaig quedar mort al sentir certes coses i al comprovar tantes imprecisions, just a poques hores del gran concert. La sardana tampoc se’n salva. El ritme belluga i res no encaixa. El neguit i desànim comencen a passar factura a tantes hores d’assaig.

Abans de marxar, amb la veu mig trencada agreixo a tots els cantaires l’esforç que han fet i els recomano el que penso fer amb mi mateix. Menjar, i descansar per estar forts per la tarda.

I arriba el moment màgic quan tot fa un tomb. Això ningú ho sap però per mi té una significació especial. Al marxar tothom em quedo sol a la sala simfònica. M’assento aquí i allà per contemplar l’espai buit de gent i buit de so com el qui contempla una basílica nua i sola. De fet aquell és un espai quasi religiós per mi; Musicalment religiós. Com per art d’encantament les sonoritats més o menys harmòniques que fins fa un moment omplien l’espai acústic d’aquesta magnífica sala són reemplaçades pel silenci més colpidor. M’encanta el silenci i per això, en aquells moments era per mi la millor música. Passen cinc, deu minuts, mitja hora i em començo a reconfortar i pensar en positiu. Tot anirà bé perquè sé que els meus cantaires en els moments importants donen més que la talla i la veu. I no sols això sinó que sintonitzen amb mi per construir junts l’arquitectura sonora necessària i justa.

.....Poc abans del concert i després de la última prova de so em canvio amb calma per trobar un tempo que em relaxi. Estic perfecte. Per primera vegada tinc la sensació que tot sortirà com he somniat despert a les matinades al redós de la foscor de la nit, al llit, quan em despertava sense solta ni volta.

Penso amb els toreros que també fan aquest ritual de vestir-se abans de sortir a la plaça. En aquest cas no era rodona ni tampoc hi havia un brau a qui maltractar. Però hi havia prop de mil persones i una acústica que ho mostrava tot, tant el bo com el dolent.

El regidor d’escena fa una cursa frenètica per donar la senyal d’entrada per les dues bandes d’escenari. El moment més esperat ha arribat. De darrera l’escenari se senten els aplaudiments que demostren que les primeres files ja estan enfilant les grades. Es fa el silenci. El regidor ens obra la porta a la pianista i a mi i sortim recolzats i acompanyats per la sonoritat polirítmica de les mans del nombrós públic. El ritme que es genera és pura energia i em reconforta.

Però la millor imatge es quan pujo al pòdium del conductor, em giro i veig la meva coral que com guerrers de Xian esperen el senyal per entrar en batalla. Dono el senyal però en comptes d’escuts i llances s’obren els llibres que contenen tot el nostre tresor: la música.

Sí, tinc ganes i estic disposat a conduir el Cor fins el seu destí i ho faig amb l’ajuda d’una bona copilot, la pianista. La miro. Establim complicitats. Pactem el tempo i arrenquem!!!.

A partir d’aquí el viatge es un plaer. Els paisatges sonors es van succeint i passen per davant nostre amb una màgia especial, és tot allò que volia veure i sentir fet realitat.....

Qüestionari al nostre Cor

Volem ara donar dades quantificables sobre el nombre i tipologia de cantaires que participen d’aquesta activitat. Nombre de concerts i participacions del Cor. Nombre i tipologies de partitures que s’han interpretat durant aquests anys Enregistraments. Intercanvis, etc. Algunes d’aquestes dades seran objecte d’un estudi comparatiu en relació a d’altres corals universitàries fruit de la recerca efectuada.

Nom del Cor/coral: Cor de la Universitat de Girona

tipologia: mixta masculí femení

Òrgan de govern del qual depèn: Vicerectorat d'Estudiants i Relacions amb l'Exterior. D'ell en penja el pressupost que se'ns concedeix cada any i que serveix per fer front a les despeses que genera aquesta activitat com ara: tasques de direcció i del pianista acompanyant, carpetes, programes, fotocopies, desplaçaments, etc. En aquesta mateixa partida pressupostaria i de forma compartida també hi són inclosos l'aula de teatre i la colla castellera els xoriguers.

Any de creació: 1998

Nom de l'actual director/a: Joan de la Creu Godoy i Tomàs

a/e de contacte: joan.godoy@udg.edu

Vinculació amb la Universitat: Professor Professional extern contractat

Nombre de cantaries actuals: 59

Repartició per cordes:

Sopranos:	20
Contralts:	19
Tenors:	10
Baixos:	10

Tipologia:

42	Estudiants
7	Professorat
1	PAS
7	Postgraduats
2	Altres

Requisits d'entrada: Mínima lectura musical i oïda i tenir la veu sana

Nivell musical general:

alt mitjà baix

Teniu algun òrgan de gestió o representació interna del Cor? Tenim una comissió de treball per organitzar esdeveniments com els intercanvis, viatges o celebracions del Cor

Nivell musical previ per col·lectius:

Estudiants:	☒ alt	☐ mitjà	☐ baix
Professorat:	☐ alt	☒ mitjà	☐ baix
PAS:	☒ alt	☐ mitjà	☐ baix
Postgraduats:	☒ alt	☐ mitjà	☐ baix

Altres: alt mitjà baix

Els estudiants tenen algun reconeixement (crèdits de lliure elecció o altres) per la participació en el Cor o Coral? Un crèdit i mig per quadrimestre fins a un màxim de 9, tres per curs acadèmic

Difusió i contacte:

- Domini web www.udg.edu/cor
 Bloc
 Fòrum
 e-mail
 Altres mitjans de difusió i contacte

Enregistraments i edició de CDs, DVDs

Títol: Cinc anys cantant a Cor

Any d'edició: 2003

Títol: El Cor del desè aniversari. CD

Any d'edició: 2008

Títol: El Cor del desè aniversari. DVD

Any d'edició: 2008

Títol:

Any d'edició:

Repertori: Tipologia i quantificació:

Música religiosa	☐ molt	☐ bastant	☒ poc	☐ molt poc	☐ gens
Música litúrgica	☐ molt	☐ bastant	☐ poc	☐ molt poc	☒ gens
Música tradicional	☐ molt	☒ bastant	☐ poc	☐ molt poc	☐ gens
Polifonia renaixentista	☐ molt	☐ bastant	☒ poc	☐ molt poc	☐ gens
Grans compositors: (<i>barrocs, clàssics i romàntics</i>)	☐ molt	☒ bastant	☐ poc	☐ molt poc	☐ gens
Música del segle XX	☐ molt	☐ bastant	☒ poc	☐ molt poc	☐ gens
De compositors actuals	☐ molt	☐ bastant	☐ poc	☒ molt poc	☐ gens
Amb acompanyament piano	☒ molt	☐ bastant	☐ poc	☐ molt poc	☐ gens
Amb orquestra	☐ molt	☐ bastant	☐ poc	☒ molt poc	☐ gens
Pop, musicals, etc..	☐ molt	☐ bastant	☐ poc	☒ molt poc	☐ gens

Hores i dies d'assajos: divendres de 12'30 a 14'30. En èpoques que necessitem més assajos també els dimecres al migdia o vespre.

Utilitzes alguna eina i/o instruments per l'aprenentatge de les obres (a part dels assajos):
midis, mp3

Teniu pianista acompanyant pels assajos setmanals: Si No

Teniu professor de cant o tècnica vocal: Si No

Teniu caps de corda pels assajos de veus: Si No

Nombre aproximat de concerts per curs acadèmic: entre 10 i 12

Concerts fixes, nombre i tipologia: entre 6 i 8

Inauguració de curs acadèmic, inauguració de curs d'alguna Facultat, de Nadal, de la Mostra de Flors de Girona, entrega de premis o diplomes de final de carrera, de les portes obertes, del festival de musiques religioses, d'intercanvi amb alguna universitat.

Concerts variables : entre 4 i 6

Intercanvis amb d'altres Cors universitaris:

 Sí No

En cas afirmatiu:

Nom de les Universitats i/o Facultats amb la què s'han fet els intercanvis:

- Rovira i Virgili de Tarragona
- Blanquerna de la Ramon Llull de Barcelona
- Universitat de Vigo
- Universitat de Pisa
- Universitat de Bologna

L'intercanvi i els concerts com a "vitamina" pel nostre Cor

Encara que podem jugar amb la paraula Cor com a símil del nostre òrgan muscular que bateja rítmicament i es vital per ajudar a circular la sang pel nostre cos, nosaltres no volem ni pretenem ser vitals per la nostra universitat. Sabem que la sang de la universitat circula amb igual energia per les seves venes amb o sense aquest "cor". El cert és però que ens aquests anys d'existència hem ajudat a conèixer un xic més la nostra U i la nostra G simbolitzats en el nostre logotip.

A través dels intercanvis i els concerts fora de l'àmbit universitari el Cor ha deixat la seva música i el seu missatge i ha ajudat a fer conèixer un xic més la institució i la ciutat a gent d'altres ciutats i països.

Sempre que tornem d'un viatge on hem efectuat un intercanvi reafirmem la mateixa asseveració: hi ha un abans i un després que marca una pujada qualitativa musical i humana entre els components del Cor. Aquesta ascendència fa guanyar enters en el còmput global de la vida del cor i el fa millorar en molts aspectes ja que al veure in situ a d'altres grups universitaris cantant, conèixer les seves dinàmiques organitzatives, escoltar i intercanviar repertoris, anima sens dubte a continuar treballant.

En els concerts fora de l'àmbit universitari, és un dels altres moments que ajudem a donar a conèixer la universitat a través dels seus cants i la seva gent situant aquesta activitat dins la vida més global de la institució.

Conclusions

A través d'aquesta comunicació hem volgut fer conèixer un xic més una activitat amb una idiosincràsia especial ja que no és merament acadèmica però que es complementa amb aquesta, que no és lúdica però que per la pròpia matèria que el genera: la música coral polifònica crea importants i forts lligams d'amistat i complicitats. Que és interna i petita però que representa una gran finestra exterior de representativitat de la universitat. Que no és vital però que dona vida. Que és prescindible però que cada cop més es fa necessària.

Juntament amb l'Aula de Teatre (quinze anys) i el grup de Castellers Els Xoriguers (déu anys), dinamitzem la vida participativa i cultural de la nostra universitat. El Rectorat i en concret el Vicerectorat d'Estudiants i Relacions amb l'Exterior de cada etapa ho sap i ens recolza en tot moment per això podem créixer i madurar per poder continuar donant els fruits que de nosaltres se'ns espera.

En aquest moment no podem elaborar conclusions sobre l'estat de la qüestió de les corals en les altres universitats on s'ha passat el qüestionari. A través de l'acció investigadora descriptiva i del qüestionari com a instrument d'anàlisi no volíem limitar-nos a la mera recollida de dades; el que volíem, i esperem fer-ho aviat és donar resposta a les qüestions sobre l'estat d'aquesta activitat en d'altres universitats i a través de l'estudi comparatiu comprendre la nostra realitat.

Bibliografia

Tuning (2002): *Harmonització d'estructures educatives a Europa*. Brussel·les.

Perrenoud, Ph. (2004) *Diez nuevas competencias para enseñar*. Barcelona: Graó.

Palomares, J. (2005) El coro de la Facultad de Educación: un proyecto de innovación docente de la Universidad de Granada hacia la Convergencia Europea. Dins *Memoria y pensamiento: homenaje a Juan Argimira Alonso Medina* (p. 89-108). Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, Servicio de Publicaciones

Marquez, M. (2006) *Diagnostico de los coros de la universidades andaluzas* Universidades Públicas Andaluzas: Junta de Andalucía, Colección Observatorio Atalaya.

Godoy, J. (2007) La veu dels estudis de mestre de la universitat de Girona: les competències en els nous títols de mestre. Dins *Mestres del segle XXI* (p. 291-304). Girona: CCG Edicions

Qüestions i/o consideracions per al debat

Per què en els cors universitaris i en general en tots els cors hi ha sempre un nombre molt inferior de veus masculines que de femenines?. Per què les noies aposten amb més gran nombre per aquests tipus d'activitat?.

No parlem i treballem per la igualtat de gèneres en la universitat, Potser hauria de quedar més palès en una activitat com aquesta.

Des de la direcció de Departaments i també de les Administracions de Facultats i Centres, es dona prou facilitat a professors i PAS per poder assistir als assajos i concerts del Cor?.